

**Затверджено:
Наглядовою Радою ПАТ КБ «ПРИВАТБАНК»
протокол засідання № 37 від «30» червня 2016р.**

**ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО КОМЕРЦІЙНИЙ
БАНК «ПРИВАТБАНК»**

**Положення
про
Напрямок «Внутрішній аудит» (НВА) ГО
(редакція зі змінами та доповненнями)**

Реєстраційний номер:

Гриф доступу до документа: відкритий.

Документ набуває чинності з дати затвердження.

Дані про розробку та актуалізацію:

розроблено: грудень 2012 (протокол Наглядової ради №1 від 03.01.2013)

актуалізовано: березень 2016 (протокол Наглядової ради №20 від 05.04.2016)

попередні зміни: серпень 2015 (протокол Наглядової ради №39 від 02.09.2015)

поточна актуалізація: червень 2016р.

наступна актуалізація: за потреби (червень 2017р.)

**м. Дніпро
2016 р.**

1. Вступ

1.1. Політика Наглядової Ради Публічного акціонерного товариства комерційного банку «ПРИВАТБАНК» (надалі - Банк) передбачає наявність постійного незалежного підрозділу внутрішнього аудиту для проведення внутрішніх аудиторських завдань та перевірок всього Банку, включаючи національні та зарубіжні дочірні банки та філії, юридичні структури.

У цьому Положенні про Напрямок «Внутрішній аудит» ГО (надалі - НВА) Банку визначені організаційна структура НВА ГО, мета, повноваження і обов'язки, відповідальність та звітність внутрішніх аудиторів.

2. Мета

2.1. Метою НВА є надання Наглядовій Раді Банку (при створенні, якщо буде потреба, аудиторському комітету при Наглядовій Раді) та Правлінню Банку конструктивного, достовірного і своєчасного підтвердження та впевненості щодо ефективності управління ризиками, корпоративного управління та внутрішнього контролю, тим самим підвищуючи вартість бізнесу шляхом впровадження збалансованих та доречних удосконалень систем управління ризиками та внутрішнього контролю в Банку.

3. Напрямки діяльності НВА

Основними напрямками діяльності НВА є (див. параграф 8 для більш детального опису):

3.1. Ідентифікація та оцінка основних сфер ризику Банку, у тому числі наявності та ефективності роботи систем управління ризиками, відповідність цих систем видам та обсягам здійснюваних банком операцій, і внутрішнього контролю Банку.

3.2. Сприяння у поліпшенні систем з управління та контролю ризиками, у тому числі щодо достатності вжитих Банком заходів з управління ризиками легалізації кримінальних доходів/фінансування тероризму.

3.3. Оцінка ефективності та доцільності системи контролю і робочих процесів. Надання впевненості щодо цієї оцінки та підготовка пропозицій щодо можливих поліпшень та/або усунення виявлених порушень, а саме пов'язаних з:

3.3.1. процесом оцінки достатності капіталу, рівня ліквідності, засобів забезпечення збереження активів з урахуванням ризиків Банку;

3.3.2. інформаційно-технічним забезпеченням управління та проведення операцій;

3.3.3. правильністю ведення і достовірністю бухгалтерського обліку, фінансової та іншої звітності, що складається банком у тих робочих процесах, що перевіряються, їх повноту та вчасність надання до керівництва Банку та Національного банку;

3.3.4. моніторингом дотримання керівниками та працівниками банку вимог законодавства, у тому числі у сфері запобігання використанню Банку для легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, нормативно-правових актів Національного банку, та внутрішніх положень, процедур та технологій, які регулюють діяльність банку, затверджених керівництвом Банку та Наглядовою радою Банку;

3.3.5. фінансово-господарською діяльністю Банку;

3.3.6. відповідністю кваліфікаційним вимогам та виконання професійних обов'язків працівниками Банку;

3.3.7. випадками перевищення повноважень посадовими особами Банку і виникнення конфлікту інтересів у Банку;

3.3.8. достовірністю та вчасністю надання інформації та/або звітності органам державної влади та управління, які в межах компетенції здійснюють нагляд за діяльністю Банку;

3.3.9. видами діяльності Банку, виконання яких забезпечується шляхом залучення юридичних та фізичних осіб на договірній основі (аутсорсинг);

3.3.10. поточним станом системи інформаційної безпеки;

3.3.11. надійністю, ефективністю та цілісністю управління інформаційними системами та процесами банку, їх відповідністю актуальним стандартам і кращим практикам.

3.4. Допомога в поліпшенні та удосконаленні процесів корпоративного управління, проводячи оцінку і пропонуючи покращення в процесах:

3.4.1. Визначення цілей і завдань, а також нагляд за їх досягненням;

3.4.2. Наявності відповідальних за певні завдання;

3.4.3. Збереження та підтримка цінностей організації.

3.5. Сприяння мінімізації збитку від інцидентів інформаційної безпеки та/або потенційних збитків від можливих проявів шахрайства, зловживань і незаконного присвоєння коштів банку.

4. Організаційна структура

4.1. З метою забезпечення незалежності НВА, весь персонал НВА підзвітний Керівнику Напрямку «Внутрішній аудит» ГО, який, в свою чергу прямо підзвітний Наглядовій Раді (аудиторському комітету при Наглядовій Раді, при створенні, надалі – АК).

4.2. Підпорядкованість та підзвітність Наглядовій Раді (АК), організаційні засади, цілі, права, обов'язки та відповідальність підрозділу внутрішнього аудиту Відповідальної особи банківської групи на території України визначена в окремому Положенні про підрозділ внутрішнього аудиту банківської групи «ПРИВАТБАНК».

4.3. Керівника Напрямку «Внутрішній аудит» призначає та звільняє за його ініціативою Наглядова Рада (АК). Відповідно до законодавства України, кандидатура Керівника НВА підлягає погодженню з Національним банком України. Рішення про звільнення керівника НВА не з його ініціативи в обов'язковому порядку погоджується з Національним банком України.

Керівник Напрямку «Внутрішній аудит» повинен мати вищу освіту (не нижче другого рівня (магістерського)) в галузі економіки, менеджменту (управління) або права, досвід роботи в банківській системі за відповідним фахом не менше ніж три роки, та відповідати іншим вимогам щодо професійної придатності та ділової репутації, які встановлені нормативно-правовим актом Національним банком України, що визначає порядок реєстрації та ліцензування банків.

Керівнику Напрямку «Внутрішній аудит» забороняється займати посади в інших банках.

4.4. В організаційній структурі Банку НВА є незалежним підрозділом, відповідальним за виважену оцінку і критичний аналіз загальної системи контролю та готовності Банку до прийняття ризиків («ризик-апетиту»). НВА

проводить аудиторські перевірки процесів, які забезпечують діяльність банку, та тих областей, де виникають ключові ризики, з метою підтвердження того, що система внутрішнього контролю Банку розроблена, реалізована і функціонує ефективно. Відповідальність за цю функцію покладено виключно на НВА.

4.5. НВА оцінює ефективність роботи з погляду управління ризиками двох категорій підрозділів Банку, описаних нижче:

4.5.1. Керівництво бізнес-напрямків несе повну особисту і посадову відповідальність і звітує за виявлення, оцінку, контроль (включаючи визначення політик, стандартів та процедур), мінімізацію ризиків, з якими стикається в ході своєї діяльності Банк, і звітність по цим ризикам.

4.5.2. Підрозділи, відповідальні за заходи в області відповідності діяльності та управління ризиками, несуть відповідальність за сприяння керівництву бізнес-напрямків у виявленні і визначенні характеру ризиків. Ці підрозділи відповідають за нагляд, організацію та/або виконують формулювання та впровадження необхідних політик, процедур і стандартів, а також контроль їх дотримання шляхом регулярних перевірок.

4.6. Організаційна структура НВА є невід'ємною частиною даного Положення (див. Додаток № 1).

5. Повноваження

5.1. Керівник і співробітники НВА мають такі повноваження:

5.1.1. Необмежений доступ до всієї інформації, всіх документів, системи автоматизації банківських та фінансових операцій, майна, до всіх підрозділів та персоналу цих підрозділів Банку, включаючи всі філії, дочірні банки та компанії банківської групи, та на отримання письмових пояснень від керівників і працівників Банку з питань, що виникають під час проведення перевірки та за її результатами, необхідних для виконання ними службових обов'язків.

5.1.2. Право безперешкодного доступу до Голови та інших членів Наглядової Ради, (при створенні АК - Голови та інших членів АК), Голови Правління Банку, членів Правління та керівників Банку.

5.1.3. Розподіл ресурсів НВА, визначення регулярності аудитів, вибір суб'єктів та визначення обсягу аудиту, оцінка необхідності і охоплення аудитів та застосування методів, необхідних для вирішення завдань кожного аудиту.

5.1.4. Отримання сприяння з боку всього персоналу Банку і послуг інших штатних фахівців Банку або, при необхідності, зовнішніх фахівців.

5.1.5. Керівник НВА має право:

5.1.5.1. в статусі запрошеного брати участь на засіданнях Правління Банку, Кредитного та інших комітетів, створених відповідно до корпоративного управління, а також у будь-яких інших нарадах Банку;

5.1.5.2. вимагати позачергового скликання засідання Наглядової Ради Банку (АК).

6. Незалежність та об'єктивність

Фахівці НВА зобов'язані:

6.1. Бути об'єктивними, неупередженими, конструктивними і незалежними від впливу будь-яких питань особистого, комерційного або іншого характеру, що можуть вплинути на їх об'єктивність.

6.2. Не брати участь у проведенні внутрішнього аудиту будь-якого бізнесу або напрямку діяльності, за який вони відповідали або до якого були залучені протягом попередніх 12 місяців. Якщо з технічних причин (недостатня кількість співробітників і т.д.) співробітників, який потрапляє під вплив даної умови, необхідно проводити аудит протягом цього періоду, ризик незалежності повинен бути критично оцінений керівником НВА і результати цієї оцінки повинні бути доведені до відома Наглядової Ради (АК).

6.3. Проходити регулярну ротацію всередині Напрямку «Внутрішній аудит» з метою забезпечення того, що на їх професійне судження не зробить негативного впливу рутинна або повторювана робота.

6.4. Володіти достатнім досвідом і базовими знаннями у сфері бухгалтерського обліку і фінансів, права, інформаційних технологій, управління активами та пасивами, фінансового, організаційного менеджменту банку тощо, та виконувати свої обов'язки з належною професійною обачністю і об'єктивними професійними судженнями.

6.5. В обов'язковому порядку проходити безперервне підвищення кваліфікації, принаймні на щорічній основі, в областях, які будуть включати, але не обмежуватися такими темами як ризик-менеджмент, аналіз і обробка даних, бухгалтерський облік та відповідність операцій МСБО (НСБО) та МСФЗ,

інструменти та техніки аудиторської методології та сучасної аудиторської практики.

Індивідуальна програма забезпечення та підвищення професійного розвитку складається із зовнішнього (семінари, тренінги, круглі столи тощо) та самостійного навчання, у тому числі відповідно до запровадженої у Банку системи дистанційного навчання “Прометей”.

6.6. У разі якщо в Напрямку «Внутрішній аудит» відсутні достатні ресурси, спеціальні знання та компетенції, необхідні для проведення аудиту, зовнішні ресурси можуть бути залучені для проведення відповідних перевірок.

6.7. Винагорода персоналу НВА не прив'язана до загальних фінансових результатів Банку або фінансових результатів бізнес-напрямків, щодо яких здійснюється діяльність НВА.

6.8. Керівник НВА повинен розробити конкретний набір ключових показників ефективності, пов'язаних з цілями напрямку і якістю виконуваної роботи та які мають бути погоджені з Наглядовою Радою (АК).

6.9. У разі виникнення загрози незалежності чи об'єктивності НВА, інформація про цю загрозу оперативно доводиться до відома Голови Наглядової Ради (Голови АК).

6.10. Для забезпечення об'єктивності та незалежності НВА, керівнику Направку «Внутрішній аудит» та фахівцям НВА заборонено:

6.10.1. Виконувати всі види операційних функцій, включаючи розробку та затвердження політик, стандартів та процедур. У зв'язку з цим, фахівці НВА ознайомлюються з внутрішніми нормативними документами, стандартами або процедурами, що розробляються фахівцями інших напрямків та підрозділів Банку, у внутрішній системі документообігу «ПриватДок» і надають свої коментарі у разі потреби.

6.10.2. Брати участь або нести відповідальність за будь-які аспекти щоденних банківських операцій Банку, ініціювати або затверджувати бухгалтерські операції та записи, внутрішню чи зовнішню звітність тощо, за винятком операцій, безпосередньо пов'язаних з управлінням роботою самого Направку «Внутрішній аудит».

6.10.3. Детально розробляти та/або впроваджувати механізми внутрішнього контролю (при цьому керівництво має право звернутися до фахівців

НВА за консультацією або думкою з питань, пов'язаних з управлінням ризиками та внутрішнім контролем - див. розділ 6).

6.10.4. Здійснювати управління діяльністю будь-яких фахівців, які не перебувають у штаті НВА, за винятком випадків, коли ці фахівці були призначені в робочу групу для проведення внутрішнього аудиту, наприклад, в якості експерта в предметній області, або надання іншої підтримки НВА, наприклад, організаційної.

6.11. Фахівці НВА повинні володіти достатніми знаннями для виявлення ознак шахрайства, але не зобов'язані володіти професійними навичками, очікуваними від фахівця, основним обов'язком якого є виявлення та розслідування шахрайства.

7. Компетенція

7.1. До компетенції НВА відноситься вся система контролів Банку. Всі види діяльності, здійснювані Банком та від його імені (включаючи роботи на умовах аутсорсингу), відносяться до компетенції НВА, включаючи оцінку ефективності роботи організаційних підрозділів, відповідальних за відповідність діяльності (compliance) та заходи в галузі управління ризиками, а також оцінку ефективності всіх операційних процесів і обслуговуючих їх інформаційних систем.

7.2. НВА може без обмежень і втручань з боку інших підрозділів визначати обсяги внутрішнього аудиту, проводити аудити і повідомляти про їх результати Наглядовій Раді (АК) та Голові Правління Банку.

7.3. З метою визначення пріоритетних напрямків проведення внутрішнього аудиту НВА формує незалежну обґрунтована думка про існуючі та потенційні ризики Банку на підставі наданої напрямку інформації, проведених ним опитувань, власної професійної компетенції та оцінки ефективності управління ризиками, та заходів з мінімізації ризиків.

7.4. НВА може, на додаток до своєї профільної функції, проводити особливі оцінювання питань, що мають високу важливість для Банку, або виконувати роботу на вимогу регуляторів, за умови, що ці завдання не заважають напрямку виконувати свою первинну функцію, а також не мають негативного впливу на фактичну незалежність НВА або її сприйняття.

7.5. НВА не виконує консультаційні проекти для керівництва Банку, наприклад, не працює у складі проектних груп по розробці та впровадженню нових або вдосконаленню існуючих механізмів контролів. При необхідності, НВА може консультувати з питань управління ризиками та внутрішнього контролю,

наприклад, надавати свої коментарі з пропонованої нової політики або змін чинної політики, зокрема, у тих областях, де НВА були раніше виявлені недоліки. При цьому повинні бути виконані наступні умови:

7.5.1. Робота не призводить до суттєвого відволікання ресурсів НВА від виконання їх профільних завдань і відповідає ступеню важливості теми чи області, по якій НВА надається консультація.

7.5.2. Керівництво Банку чітко проінформовано про те, що надана НВА консультація не ґрунтується на і не являє собою аудит.

7.5.3. Будь-які зміни, зроблені у результаті отриманої консультації, не виключаються з майбутніх аудитів і можуть бути предметом подальших зауважень НВА.

7.6. Працівники НВА, включаючи Керівника Напрямку «Внутрішній аудит», не беруть участь у створенні та організації будь-яких заходів та процесів, що забезпечують діяльність Банку або сприймаються як такі, що впливають на неупередженість та об'єктивність внутрішніх аудиторів, розробленні внутрішніх документів Банку (крім випадків надання внутрішніми аудиторами консультаційних послуг, які передбачені функцією внутрішнього аудиту). Працівники НВА, включаючи керівника Напрямку «Внутрішній аудит», для забезпечення оперативного доступу та безпосереднього моніторингу змін у внутрішніх документах можуть підключатися до них у внутрішній системі документообігу «ПриватДок» на стадії розгляду або погодження у звичайній загальній ролі у разі, якщо окремої ролі «аудитор банку» у системі не передбачено. Таке технічне погодження у системі не означає участі аудитора у створенні відповідного документа або його візування. Цей порядок і особливості компетенції внутрішнього аудитора під час моніторингу погодження документів у системі передбачено у відповідному положенні банку, яке регулює порядок розгляду та затвердження документів.

7.7. Розслідування випадків шахрайства не відноситься до компетенції НВА. При цьому за дорученням керівництва фахівці НВА можуть надавати підтримку при їх проведенні, за умови, що робота не призводить до суттєвого відволікання ресурсів НВА від виконання їх профільних завдань, а також не має негативного впливу на фактичну незалежність НВА або її сприйняття.

8. Обов'язки

НВА і особисто Керівник Напряму «Внутрішній аудит» несуть відповідальність перед Наглядовою Радою (АК) за:

8.1. Розвиток Напряму «Внутрішній аудит» та управління ним із дотриманням практик передового досвіду і стандартів якості, ефективності та результативності, для проведення завдань та перевірок, що підвищують вартість бізнесу, і надання за їх результатами звітів про:

8.1.1. Обґрунтованість рівня ризику, який готовий приймати Банк;

8.1.2. Обґрунтованість оцінки ефективності загальної системи управління ризиками, корпоративного управління і контролю для попередження ризику понад узгодженого рівня;

8.1.3. Ступені, у яких безпосередні результати процесу управління ризиками в Банку адекватно враховують обсяг початкових ризиків, з якими стикається Банк, і охоплюють усі важливі галузі банківської діяльності. Цей обов'язок включає також оцінку того, чи будуть ризики в результаті впровадження запланованих заходів з мінімізації ризиків повернуті на узгоджений рівень.

8.1.4. Забезпечення належної обґрунтованої оцінки для Наглядової Ради (АК) ефективності та достовірності дій, заходів та контрольних перевірок у сфері ризиків, з якими стикається Банк, у тому числі щодо запобігання використанню банківської системи для легалізації кримінальних доходів/фінансування тероризму, що проводяться організаційними підрозділами, відповідальними за відповідність діяльності (Compliance), управління ризик-менеджменту та фінансового моніторингу.

8.1.5. Чіткість формулювання та розуміння усіма зацікавленими сторонами обов'язків, інформаційних потоків, процесів, процедур та систем, відповідність цих систем та процесів видам та обсягам здійснюваних банком операцій з усіх ключових аспектів бізнесу, а також наявність комплексного підходу до управління інформаційними, технологічними, кадровими ресурсами та процесами.

8.1.6. Управління усіма ключовими ініціативами з розвитку бізнесу відповідно до загальноприйнятої передовою практики в області управління проектами, а також задовільному плануванні цільових результатів цих ініціатив (наприклад, що в новий процес вбудовані очікувані стандартні механізми контролю бізнесу).

8.1.7. Обґрунтованість оцінки здатності Банку реагувати на нові та посилюючі ризики.

8.1.8. Аудит інформаційних ресурсів і систем, критичних для виконання конкретного бізнес-процесу Банку з заданими критеріями якості та ефективності.

8.1.9. Виробка рекомендацій щодо впровадження нових та підвищення ефективності існуючих механізмів безпеки інформаційних систем.

8.2. Наявність у штаті НВА професійних аудиторів, що володіють достатніми професійними знаннями, навичками, досвідом, при необхідності професійною сертифікацією, для виконання вимог даного Положення.

8.3. Розробку внутрішніх стандартів і процедур відповідно до Стандартів (див. розділ 9), включаючи комплексну методологію проведення аудиторських завдань та перевірок і методологію розробки річного плану аудиторських завдань, засновану на аналізі ризиків.

8.4. Розробку гнучкого річного плану аудиторських завдань та перевірок (з використанням належної методології, заснованої на аналізі ризиків, передбаченої п. 8.3) для забезпечення охоплення аудиторськими перевітками всіх видів діяльності Банку в адекватні строки. Для більшості областей ризику цей термін не повинен перевищувати трьох років. Якщо, на думку Керівника Напрямку «Внутрішній аудит», деякі аспекти діяльності Банку в меншому ступені піддаються значному ризику, наприклад, якщо в цій області регулярно була доведена ефективність контролю, ці області можуть бути охоплені аудиторськими перевітками протягом більшого терміну, але не більше п'яти років. При цьому причина такого рішення в обов'язковому порядку фіксується документально у відповідності з внутрішніми положеннями НВА.

Подання на затвердження Наглядовою Радою (АК) розробленого річного плану аудиторських завдань та перевірок НВА належить до компетенції Керівника Напрямку «Внутрішній аудит» ГО.

8.5. Отримання коментарів Голови та членів Правління Банку щодо внутрішніх та зовнішніх ризиків, з якими стикається Банк, тих областей, в яких, на їхню думку, був встановлений неналежний ризик-апетит, напрямків діяльності Банку, в яких вони вважають контроль недостатнім і, як наслідок, вважають за доцільне проведення аудиторських перевірок. Процедура ознайомлення з думкою керівництва проводиться на ранніх етапах процесу складання річного плану аудиторських перевірок, що дозволяє враховувати цю інформацію разом з незалежним аналізом ризиків, виконаним НВА. Особлива увага приділяється тим

аспектам, в яких виявлено значну розбіжність думок керівництва та НВА. Наскільки це доцільно, НВА додатково аналізує ці аспекти для розуміння причини розбіжності думок. Після проведення цієї оцінки думки Голови та членів Правління Банку документуються у зведеному звіті, який подається на розгляд Наглядової Ради (АК) разом з річним планом аудиторських перевірок. Остаточне рішення про включення або не включення якого-небудь аспекту в річний план аудиторських завдань та перевірок, що подається на затвердження Наглядовою Радою (АК), належить до компетенції Керівника Напрямку «Внутрішній аудит».

8.6. Постійний обмін інформацією з ключовими зацікавленими особами у всіх підрозділах Банку для забезпечення інформованості про думки керівництва про поточні результати діяльності Банку, їх розумінні внутрішнього і зовнішнього ризику, їх планів розвитку бізнесу та нових ініціатив. Цей процес становить одну з ключових завдань Керівника Напрямку "Внутрішній аудит" та забезпечує інформованість напрямку про нові та посилюючі ризики.

8.7. Моніторинг ситуації на ринку для отримання інформації про нові та посилюючі ризики в результаті змін ринкових сил, економіки та регулятивного середовища в країнах, що роблять вплив на Банк, з аналізом впливу цих змін на поточні плани аудиторських перевірок і, при необхідності, перегляд пріоритетних завдань, передбачених цими планами.

8.8. Моніторинг стратегічних рішень Банку і прийнятих ним заходів, які в подальшому враховуються при розробці та / або перегляді плану аудиторських перевірок. Прикладом таких рішень і заходів може бути розгляд Банком можливості придбання компаній, заснування нових компаній, продажу компаній, злиття або переведення бізнесу, а також участь НВА в якості спостерігача у засіданнях керівництва на етапі планування та підсумкових нарадах з цього питання (включаючи регіональні наради керівництва) .

8.9. Аналіз та оцінка затвердженого плану аудиторських перевірок з урахуванням нової внутрішньої чи зовнішньої інформації та змін у Банку та/або на ринку не рідше одного разу на півріччя і, при необхідності, перегляд пріоритетних завдань (п.8.10), передбачених цим планом.

8.10. Офіційний перегляд плану аудиторських перевірок з дотриманням встановленої процедури не рідше одного разу на півріччя для забезпечення відображення у плані всіх змін внутрішнього і зовнішнього профілю ризиків Банку.

8.11. У разі якщо Керівник Напрямку «Внутрішній аудит» вважає за доцільне внести в план зміни, наприклад, додати додаткові або скасувати раніше заплановані аудити, ці зміни доводяться до відома Наглядової Ради (АК) і узгоджуються з нею.

8.12. Подання по завершенню аудиторського завдання Голові Правління, членам Правління та іншим керівникам Банку інформації про основні недоліки чи/або порушення, виявлені (відмічені) за результатами проведеної перевірки, у тому числі щодо забезпечення виконання банком вимог законодавства України у сфері запобігання легалізації кримінальних доходів/фінансуванню тероризму, та інформації про хід виконання плану аудиторських перевірок на планових нарадах регулярного менеджменту. Рішення про обсяг цієї інформації і включення до неї окремих порушень/недоліків відноситься до виключної компетенції Керівника Напрямку «Внутрішній аудит» ГО. На його думку, можливе виключення інформації, яка стосується конфіденційного характеру та конкретних осіб, яким доводиться ця інформація.

8.13. Надання Наглядовій Раді (АК) щопівріччя звіту про хід виконання плану аудиторських перевірок, результати роботи фахівців НВА, інформації про виявлені значні порушення та достатності в Напрямку ВА ресурсів з належними навичками, досвідом та професійною компетенцією, необхідними для виконання плану, у тому числі не рідше одного разу на рік звіту щодо забезпечення виконання банком вимог законодавства України у сфері запобігання легалізації кримінальних доходів/фінансуванню тероризму, та щорічного звіту про хід виконання вимог до програми забезпечення та підвищення якості внутрішнього аудиту банку та впровадження рекомендацій, наданих НВА (детальніше див. розділ 12).

8.14. Моніторинг прийнятих керівництвом заходів щодо усунення зауважень, виявлених НВА, з метою переконання в доцільності і своєчасності цих заходів та відстежувати подальше впровадження механізмів контролю для мінімізації ризиків. Обсяг і детальність тестування, проведеного в ході цього моніторингу та контролю, відповідають ступеню важливості початково виявлених порушень.

8.15. Підтримка тісних робочих відносин і обмін відповідною інформацією з іншими організаційними підрозділами, відповідальними за відповідність діяльності (Compliance) та заходи з управління ризиками (наприклад, Напрямком «Ризик-менеджмент», Напрямком «Фінансовий контроль та fraud-менеджмент» та іншими контрольними підрозділами), і призначеними зовнішніми аудиторами Банку.

8.16. Складання і подання до Національного банку України відповідно до вимог нормативно-правових актів та у нормативно встановлені терміни: відповідного звіту щодо забезпечення виконання банком вимог законодавства у сфері запобігання легалізації кримінальних доходів/фінансуванню тероризму, звіту про роботу підрозділу внутрішнього аудиту, інших документів або письмових повідомлень за результатами внутрішнього аудиту банку відповідно офіційних запитів.

8.17. У разі необхідності чи зверненні, обговорення з Національним банком України питань з внутрішнього аудиту та корпоративного управління, з оцінки та аналізу підвищеного(их) ризику(ів) у діяльності Банку, виявленого(их) фахівцями банківського нагляду та іншими підрозділами регулятора, і узгодження запропонованих заходів Банку у відповідь на виявлені недоліки. Це обговорення не повинно чинити негативного впливу на фактичну незалежність НВА або її сприйняття.

8.18. Складання щорічного бюджету НВА відповідно до встановлених політик Банку з бюджетного процесу, який забезпечує необхідні вимоги щодо підтримки виконання та розвитку функцій внутрішнього аудиту (оплата праці, робочі місця та їх технічне обладнання, навчання та підвищення кваліфікації тощо), та його подання Керівником Напряму «Внутрішній аудит» на розгляд та затвердження Наглядовою Радою (АК).

8.19. НВА і особисто Керівник Напряму «Внутрішній аудит» не несуть відповідальності і не мають владних повноважень щодо операцій, аудит яких здійснюють.

9. Стандарти внутрішнього аудиту та Кодекс етики

9.1. НВА та персонал НВА повинні дотримуватися Міжнародних стандартів професійної діяльності у сфері внутрішнього аудиту та Кодексу етики (надалі «Стандарти»), опублікованих Інститутом внутрішніх аудиторів (Institute of Internal Auditors (IIA)), а також кодексу корпоративної етики, політики і етичних стандартів Банку.

НВА один раз на рік проводить самостійну оцінку відповідності Стандартам. У разі неповної відповідності Стандартам, яке впливає на діяльність НВА, цей факт доводиться до відома Наглядовою Радою (АК).

9.2. НВА та персонал НВА повинні дотримуватися вимог законодавства та інших нормативних документів України, а також країн, в яких у Банку є дочірні банки або філії та інші юридичні компанії.

9.3. НВА забезпечує функціонування внутрішнього процесу контролю якості та програми постійного підвищення ефективності, охоплюючи всі аспекти внутрішнього аудиту, а також постійно контролює результативність цих програм.

9.4. Фахівці, які виконують функції контролю якості і постійного підвищення ефективності:

9.4.1. Проводять незалежну щорічну перевірку діяльності напрямку;

9.4.2. Формують показову вибірку завершених аудитів для проведення перевірки якості;

9.4.3. Проводять оцінку та моніторинг ключових показників діяльності для визначення поточного ступеню відповідності методології та Стандартам Напрямку «Внутрішній аудит»;

9.4.4. Здійснюють спостереження та моніторинг якості процесу річного та піврічного планування внутрішнього аудиту, а також процесу щорічного контролю якості;

9.4.5. За окремими аудитами підвищеної важливості проводять перевірку звіту, до його випуску, з точки зору послідовності та коректності оцінки значущості виявлених фактів та звіту в цілому;

9.4.6. Підтримують актуальність і допрацьовують методологію та стандарти Напрямку «Внутрішній аудит»;

9.4.7. Здійснюють нагляд за оцінкою та реалізацією запропонованих змін та доповнень методології, стандартів і робочої практики НВА.

9.5. НВА проходить зовнішню оцінку відповідно до загальних принципів та процедур Стандартів та вимог нормативно-правового акту з питань внутрішнього аудиту Національного банку України. Оцінка проводиться у нормативно визначені терміни (щонайменше один раз на п'ять років) кваліфікованим незалежним експертом або групою експертів, які не є співробітниками Банку.

Результати внутрішньої та зовнішньої оцінки доводяться до відома Наглядової Ради (АК).

10. Інформування про проведення перевірок

10.1. Затверджений Наглядовою Радою (АК) щорічний план перевірок доводиться всім керівникам залучених структурних підрозділів Банку.

10.2. За п'ять днів до початку відповідної перевірки, Керівник НВА інформує через систему «ПриватДок» відповідним повідомленням (Паспорт аудиторської перевірки) відповідного(их) керівника(ів) про плановану (непланову) перевірку, терміни проведення, про необхідний обсяг участі структурного(их) підрозділу(ів), а також, у разі необхідності, надання матеріалів для проведення перевірки (перелік необхідних документів). Відповідне повідомлення про аудиторську перевірку та виконання відповідних функцій, повноважень, інших дій та заходів внутрішніми аудиторами узгоджується Головою Правління.

11. Складання, затвердження, надання звітів про проведені перевірки

11.1. Аудиторський звіт про результати проведення аудиторської перевірки (аудиту) складається з урахуванням вимог стандартів внутрішнього аудиту, підписується внутрішнім аудитором, який безпосередньо виконував перевірку, керівником перевірки та Керівником Напрямку «Внутрішній аудит».

По завершенню підготовки проекту звіту про проведену перевірку, що містить виявлені зауваження, він відсилається за допомогою внутрішньої електронної пошти відповідному керівнику структурного підрозділу (відповідальним працівникам підрозділу). З цього моменту цьому керівнику виділяється два тижні (десять робочих днів) термін для обговорення звіту з керівником НВА для виключення будь-яких непорозумінь або фактичних помилок. Даний процес організовано без використання системи «ПриватДок».

11.2. По закінченню періоду даних двох тижнів, проводиться підсумкова зустріч керівництва НВА та керівництва структурного(их) підрозділу(ів) для узгодження результатів перевірки, викладених у проекті аудиторського звіту. Проекти аудиторського звіту та резюме (в який будуть включені рекомендації, ймовірні відповідальні співробітники та терміни впровадження рекомендацій) затверджений Керівником НВА буде направлений на адресу Голови Правління Банку та керівникам відповідних структурних підрозділів, за допомогою системи «ПриватДок».

11.3. З моменту виставлення в систему документообігу «ПриватДок» аудиторського звіту та резюме, відповідному керівникові перевіреного структурного підрозділу надається один тиждень (п'ять робочих днів) для підготовки та надання плану дій щодо вирішення зауважень піднятих у звіті (за допомогою системи «ПриватДок»).

11.4. Незважаючи на те, що НВА може надати свої рекомендації щодо усунення виявлених проблем (у форматі рекомендацій, ймовірних відповідальних співробітників і термінів впровадження рекомендацій), розробка і здійснення відповідного плану дій є одноосібною відповідальністю відповідного керівника структурного підрозділу.

12. Впровадження рекомендацій НВА

12.1. Керівник відповідного структурного підрозділу Банку відповідає за впровадження рекомендацій відображених у звіті про проведену перевірку.

12.2. Керівник НВА погоджує терміни впровадження рекомендацій, запропоновані керівником відповідного структурного підрозділу.

12.3. НВА проводить на регулярній основі моніторинг виконання рекомендацій у встановлені терміни та запроваджує систему ескалації для вирішування ситуації з впровадження запропонованих та прийнятих до втілення керівництвом об'єкту(ів) аудиту рекомендацій.

12.4. Після закінчення всіх термінів впровадження рекомендацій по відповідній перевірці, НВА перевіряє факт впровадження рекомендацій (моніторинг може включати пост аудит) і готує відповідний звіт Голові Наглядової Ради (АК) та Голові Правління Банку у терміни зазначені в п.8.13..

12.5. Наглядова Рада або Правління Банку мають право змінювати строки або відмовитися від впровадження рекомендацій.

13. Винятки та відхилення

13.1. Всі винятки або відхилення від мети, повноважень та обов'язків НВА попередньо затверджуються Наглядовою Радою (АК).

13.2. Такі винятки будуть вноситися в стандартний шаблон журналу винятків.

13.3. Статус усунення виключень буде надаватись Наглядовій Раді (АК) на щорічній основі.

13.4. У відповідності з вимогами стандартів професійної діяльності у сфері внутрішнього аудиту, Кодексу етики та передової практики, це Положення переглядається один раз на рік для підтвердження його актуальності.